

Náměty pro ekologickou zahraniční politiku

Evropa je druhým největším světovým dovozcem palmového oleje. Ze 7,7 milionu tun palmového oleje ho 61 % spálí v motorech aut nebo při výrobě elektřiny a tepla, 39 % skončí v potravinách, krmivech nebo chemických produktech. Evropská unie naftu s příměsí palmového oleje, tzv. zelenou bionaftu, dotuje. Přitom používání takového paliva je kvůli způsobenému odlesnění pro klima třikrát škodlivější než klasická „fosilní“ nafta. Na rozdíl od spotřebitelské možnosti volby, zda potravinu či kosmetiku s palmovým olejem koupí, v případě toho, jaké palivo používají dopravní prostředky, které věci převážejí, spotřebitelé ovlivnit situaci nemohou.¹

S odkazem na strategické cíle resortu Ministerstva zemědělství ČR, tj. přispět k **energetické a potravinové soběstačnosti ČR při podstatném zlepšení vztahů k užívaným přírodním zdrojům, k tvorbě krajiny a to s ohledem na probíhající změny klimatu**, považujeme za nutné, aby se v tomto duchu vyvíjel i mezinárodní obchod a politika tak, aby byly co nejvíce minimalizovány negativní dopady na biodiverzitu, půdu a vodu, k jejichž znehodnocování při intenzivním pěstování mnohých plodin často dochází. A proto apelujeme na:

1. **podepsání [Amsterodamské deklarace o udržitelném palmovém oleji](#)** a připojit se tak ke státům, které sdílí snahu o naplnění výzvy, jež si dává za cíl udržitelnou produkci a spotřebu palmového oleje do roku 2020 a podporuje kroky k ní vedoucí. Zároveň však apelujeme na to, aby byl tento tzv. udržitelný palmový olej využit v potravinářském, krmivářském a kosmetickém průmyslu a nikoli k výrobě paliv.
2. **podporu vytvoření kvalitní unijní metodiky, která přispěje k:**
 - a. **ukončení podpory tzv. biopaliv 1. generace**, jejichž spalováním může podle studie GLOBIOM vznikat v porovnání s konvenčními fosilními palivy až 3x vyšší množství emisí skleníkových plynů, **a jejich zvýhodňování formou dotací**. V této oblasti pak **věnovat pozornost udržitelným přírodním zdrojům energie, příp. biopalivům z odpadů** s ohledem na rizika plynoucí v případě zavedení povinných kvót, a tedy zvýšení poptávky po rostlinných materiálech, jako je například zbytková biomasa zemědělských plodin, které v současnosti slouží jako cenné přírodní hnojivo na polích, by pravděpodobně došlo k výraznému zvýšení potřeby aplikace průmyslově vyráběných hnojiv. Dalším příkladem může být zbytková biomasa po lesní těžbě, která v lesních ekosystémech hraje důležitou roli, o kterou však může přijít, pokud by se začala tato biomasa využívat jako biopalivo 2. generace.
 - b. **vyřazení palmového oleje** (a dalších plodin např. jako sója, kdy je zde vedle značných negativních dopadů na životní prostředí, biodiverzitu i komunity v místě produkce těchto plodin problém vysokých emisí skleníkových plynů spjatých s jejich pěstováním i s dopravou produktu na dlouhé vzdálenosti) **z kategorie biopaliv**
 - c. **dovozu plodin** (popř. dalších hotových produktů či jejich frakcí) určených ať už ke konzumaci nebo k přimíchávání do paliv **pěstovaných šetrným a udržitelným způsobem**, tj. s nízkým rizikem deforestace a znečišťování životního prostředí při jejich produkci. Jediné kritérium, které spolehlivě indikuje nízké riziko deforestace v důsledku nepřímé změny využití území je přitom nulové nebo nižší tempo odlesňování v dané zemi za posledních 50 let.

¹<https://www.rainforestrescue.org/topics/palm-oil#start> + <https://www.euractiv.com/section/climate-environment/news/biodiesel-worse-for-the-environment-than-fossil-fuels-warn-green-campaigners/> + Valin, Hugo, et al. "The land use change impact of biofuels consumed in the EU: Quantification of area and greenhouse gas impacts." (2015).